РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., второк 12-го грудня 1916. Ч. 149. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Tuesday, December 12, 1916. No. 149.

РУМУНСЬКА АРМІЯ ЗОВСІМ ЗНИЩЕНА.

ПРОТЯГОМ ТИЖНЯ РУМУНИ ВТРАТИЛИ 70.000 В ПОЛОНЕНИХ, 184 ГАРМАТ І 120 МАШ. КРІСІВ.

Грецький король готовить ся до війни проти аліянтів.

ПІДВОДНИЙ КОРАБЕЛЬ „ДАЙТШЛЯНД" ПОВЕРНУВ НАЗАД ДО НІМЕЧЧИНИ.

„ДАЙТШЛЯНД" ПОВЕРНУВ ДО НІМЕЧЧИНИ.

БЕРЛІН, 10. грудня. — **Німецький підводний корабель „Дайтшлянд" прибув нині в полудне щасливо назад до Німеччини, відбувши подорож без ніяких важнійших пригод.**

Надіють ся, що „Датшлянд" в дуже короткім часі відбуде трету з ряду подорож до Америки.

ВІЙНА З РУМУНІЄЮ:

ЗАГАЛЬНА УТЕЧА РОСІЙСЬКО-РУМУНСЬКИХ ВІЙСК. — 18.000 ПОЛОНЕНИХ І 26 ГАРМАТ.

БЕРЛІН, 8. грудня. — **Румунсько-російські війска находять ся на цілім боєвім фронті в утечі на північний схід. Союзні війска, які на цілій лінії перейшли шлях Сіная-Плоєшті-Букарешт, переслідують утікаючого неприятеля.**

Девята армія під командою Фалькенгайна полонила вчера поверх 10.000 Румунів і Москалів.

Над рікою Алютою піддала ся ціла румунська дивізія в силі 8.000 людий і 26 гармат.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„**АРМІЯ МАКЕНЗЕНА:** Дальший наступ союзних війск на схід від зелізничого шляху Букарешт-Плоєшті відбуваєть ся з добрим успіхом і з такою скоростию, що неприятельським війскам, які находили ся в просмику Предаль і Альтшанц, відтято відворот. Війска неприятеля, взяті в подвійний огонь, рівночасно від півночи і від полудня, в більшій части попали в полон.

„**На цілім фронті від границі Семигороду до Дунаю відбуваєть ся переслідуване неприятеля. Девята армія взяла вчера 10.000 Румунів і Москалів в полон.**

„**Над рікою Алютою полковник Шіве змусив дня 6. грудня цілу румунську дивізію до здачі.** (Ся дивізія була частиною румунської армії, яка свого часу була коло Оршови, а якій відтак союзні війска відтяли були відворот). **Дивізія складала ся з 10 батальонів піхоти, одної ескадрони кінноти і 6 батерій артилерії, разом около 8.000 людий з 26 гарматами".**

НОВІ НІМЕЦЬКІ ПАНЦИРНІ САМОХОДИ.

БЕРЛІН, 9. грудня. — З головної кватири німецьких війск в Румунії доносять:

Велику прислугу віддали німецьким війскам підчас їх наступу в Румунії нові німецькі панцирні самоходи, які щодо вправности перевисшили подібні самоходи анґлійські.

Скоро лише німецькі війска видістали ся з пограничних гір на волоську рівнину, показав ся панцирний самохід незвичайно корисним средством при відділах кінноти. Один такий панцирний самохід є всилі спричинити неприятелеви більшу шкоду ніж ціла ескадрона кінноти. **В однім случаю такий панцирний самохід знищив підчас одного нападу поверх 300 румунських жовнірів.**

Німецькі панцирні самоходи є на 25 стіп довгі. Обручі коліс є на одну стопу широкі і заосмотрені в сильні обручі ґумові. Залога такого самохода складаєть ся з 10 жовнірів-канонірів, 2 шоферів і одного офіцира.

Машинові кріси є так уставлені, що можна стріляти в кождім напрямі. На переді самохода находить ся під сильним панциром 100 коний сили мотор, а на другім кінци збірник ґазоліни. Машину остуджуєть ся в двоякий спосіб: при помочи води і воздуха. Коли неприятеля не видно, панцир отвираєть ся в сей спосіб, що самохід може служити до обсервацій. Коли самохід є чинний в битві, спостереженя робить ся при помочи періскопу.

Одного разу один із панцирних самоходів віхав до румунського села, яке ще було обсаджене війсками неприятеля. Румуни думали, що се російський самохід, і мешканці села видавали радісні оклики, коли самохід переїздив улицями села. Самохід минув село і пустив ся доганяти три зелізничі льокомотиви, які якраз були відійшли. Самохід перегнав льокомотиви, його залога зірвала шини і відтак змусила машиністів до переданя їй льокомотив. Коли самохід повернув опісля до села, мешканці витали його з білим прапором.

При иншій нагоді такий самохід напав на відділ російської піхоти і розпочав огонь, заки вона могла скрити ся. Москалі по упливі кількох хвиль були приневолені утікати, полишаючи на побоєвищи 300 убитих і 50 ранених. Особливо дуже добре надають ся такі самоходи підчас нападів зі заду. Неприятелеви не вдало ся досі ані одного панцирного самохода знищити або зробити його неужиточним.

Головна ріжниця між панцирним самоходом анґлійським а німецьким полягає в тім, що анґлійський самохід посуваєть ся дуже поволи наперед, натомісць німецький робить 25 миль на годину.

70.000 ПОЛОНЕНИХ І 184 ГАРМАТ В ОДНІМ ТИЖНИ.

БЕРЛІН, 9. грудня. — **Від дня 1. грудня, то є після здобутя Пітешті і Камполюнґа, до вчера союзні війска під командою Макензена полонили поверх 70.000 Румунів і Москалів та здобули 184 гармат, 120 машинових крісів і величезну скількість инших воєнних матеріялів та средств поживи.**

Переслідуванє неприятеля в напрямі Бужеу триває без перестанку дальше. Війска Фалькенгайна (ліве крило армії Макензена) приневолили вчера до боротьби румунські війска, яким відтято відворот з просмиків Темеш і Альтшанц. В сій битві втратили Румуни знова тисячі в полонених і велике число гармат.

Урядовий звіт німецького ґенерального штабу звучить:

„**АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Ліве крило девятої армії знищило на північний схід від Сінаї цілу дивізію румунського війска, якому союзні війска відтяли відворот. Румуни втратили у сій битві знова кілька тисяч в полонених і богато гармат. Неприятель на цілій лінії утікає перед скоро наступаючою армією девятою і дунайською.**

Від 1. грудня втратила румунсько-російська армія в околиці Букарешту в битвах з девятою і дунайською армією поверх 70.000 в самих полонених, 184 гармат і 120 машинових крісів.

„Величина тих чисел позволяє заключати на велику вагу отсих нових успіхів і є доказом, до якої степени є здеморалізована румунська армія. **Втрати неприятеля в убитих і ранених рівнають ся найменьше числови полонених.** Добичу у воєнних матеріялах і средствах поживи годі буде обчислити".

В БУКАРЕШТІ ОСТАЛО 200.000 МЕШКАНЦІВ.

АМСТЕРДАМ, 9. грудня. — **Телеґрама зі Софії доносить, що мешканці Букарешту заховують ся зовсім спокійно. В місті остали дві треті части населеня (то є около 200.000). Заледви одна трета часть мешканців опустила місто перед занятєм його війсками німецьких союзників.**

ВОЄННА НАРАДА В НІМЕЦЬКІЙ ГОЛОВНІЙ КВАТИРІ.

БЕРЛІН, 9. грудня. — **Австрійський цісар Карло удав ся до головної кватири німецького ґенерального штабу, на конференцію з німецьким цісарем. У воєнній нараді взяли участь оба цісарі і шефи обох ґенеральних штабів, Гінденбурґ і Гецендорф.**

ЗЬВІРСТВАМ МОСКАЛІВ НЕМА КІНЦЯ.

БЕРЛІН, 10. грудня. — Полковник Попов, шеф ґенерального штабу третої болгарської армії доносить:

„Болгарське населенє було приневолене в останних днях опустити свої села. (В Румунії, а передівсім в полуднево-східній Волощині, мешкає богато Болгарів). В селах, як Буґан, Сарікарт, Басанкір і Каранасово, стверджено, що російські війска рабували хати. Москалі, які переважно находять ся в пянім стані, обходять ся з цивільним населенєм в часі свого відвороту в брутальний і зьвірський спосіб за те, що населенє не хоче добровільно покидати своїх хат і йти до Бесарабії. В селі Сарікарт допускали ся царські орди варварських злочинів, знасилувавши богато дівчат у віці від 12 до 16 літ. Дівчину Калину Христофу убили за те, що ставила опір диким салдатам. Всіх мущин у віці від 16 до 60 літ переведено в Бесарабію. Тих, що надавали ся до військової служби, приділено до російських полків".

БОЛГАРСЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ ДУНАЙ МІЖ СИЛІСТРОЮ А ЧЕРНАВОДОЮ.

БЕРЛІН, 10. падолиста. — **Болгарські війска переправили ся на північ від Силїстри через Дунай, щоби злучити ся з війсками армії дунайської.**

Дальший наступ союзних війск на північний схід від Букарешту відбуваєть ся зовсім правильно.

Урядовий німецький звіт звучить:

„**АРМІЯ МАКЕНЗЕНА: Союзні війска на схід від Плоєшті і на північний схід від Букарешту посувають ся дальше скоро наперед помимо дощів і слоти.**

„**Між Чернаводою а Силїстрою болгарські війска перейшли Дунай.**

„В Добруджі переводять ся лише поменьші воєнні операції".

НІМЕЦЬКІ ВІЙСКА ПЕРЕЙШЛИ РІКУ ЯЛОМІЦУ (30 КМ. НА СХІД ВІД БУКАРЕШТУ).

ПЕТРОҐРАД, 10. грудня. — Успіхи німецьких союзників в Румунії інтересують російські військові круги більше ніж в прочих союзних державах. Занятє Румунії означає для Росії нову небезпеку, нового ворога над границею Бесарабії.

Румунські війска, скріплені російськими, роблять всі можливі зусиля, щоби припізнити скорий наступ німецьких союзників, аби тимчасом приготовити нову оборонну лінію.

Гадка, щоби утворити оборонну лінію над рікою Яломіцою, 30 кільометрів на схід від Букарешту, мусіла упасти з причини несподівано скорого наступу війск Фалькенгайна на півночи.

Більша часть російських знавців уважає цілу Волощину за страчену. Одинокий вихід, щоби здержати дальший наступ неприятеля, бачать вони в утвореню сильної оборонної лінії Ґалац-Фокшані. За тим промовляє: 1) Сю нову боєву лінію дасть ся легко укріпити, бо вона вже зі самої природи є сильна. Її творить долїшний біг Дунаю і Серету і коротка лінія між Серетом а Карпатами, яка виносить всего 75 кільометрів. 2) Румунська армія може бути скріплена сильнійшими війсками російськими. 3) Зимова пора року буде важною перешкодою у дальших воєнних операціях на сїм фронті.

—o—

ВІЙНА НА БАЛКАНІ:

ЦЕНТРАЛЬНІ ДЕРЖАВИ ОБІЦЯЛИ ГРЕЦІЇ ПОМІЧ.

ЛОНДОН, 8. грудня. — **З Риму доносять, що Німеччина й Австрія обіцяли військову поміч Греції, на случай коли Греція виступить до війни проти аліянтів.**

БЛЬОКАДА ГРЕЦІЇ РОЗПОЧАЛА СЯ.

ЛОНДОН, 8. грудня. — **Вчера о год. 8-ій рано розпочала ся бльокада Греції.** Члени анґлійських військових властий, які перебували в столиці Греції, Атенах, одержали приказ опустити місто і удати ся на корабель.

ҐРЕЦІЯ В ПЕРЕДОДНИ ВІЙНИ.

ЛОНДОН, 10. грудня. — **Положенє в Греції є дуже критичне. З достовірних жерел доносять, що держави аліянтів доручили через своїх послів ультимат. Коли грецьке правительство не сповнить домагань аліянтів, наступить сейчас виповідженє війни Греції.**

Посли аліянтів одержали приказ готовити ся до відїзду.

ГРЕЦЬКИЙ КОРОЛЬ МАВ ВИДАТИ ПРИКАЗ ДО МОБІЛЇЗАЦІЇ.

РИМ, 10. грудня. — **З Ціріху доносять, що грецький король видав тайний приказ до мобілізації в Греції.**

Силу грецького війска, яке під теперішну пору находить ся під оружєм, оцінюють на 75.000 до 100.000 людий. Воно стоїть залогою переважно в містах північної Греції, що становить поважну небезпеку для армії аліянтів коло Солуня.

ВІЙНА У ФРАНЦІЇ:

В ПАДОЛИСТІ ВТРАТИЛИ НІМЦЇ 31 ЛІТАКІВ, АЛІЯНТИ 94.

БЕРЛІН, 8. грудня. — Німецький урядовий рапорт доносить:

„Хоч погода не сприяла воздушним операціям, наша воздушна фльота осягнула добрі успіхи. Наші втрати в літаках на всіх теренах війни виносили протягом падолиста всего **31 літаків.**

„**Неприятель втратив в тімсамім часі 94 літаків, з того 71 підчас битв у воздусі, 16 зістрілено, а 7 мусіло з причини хиб в машинах спустити ся на землю.** Зі загального числа 94 літаків 42 находить ся в наших руках, а 52 впали поза лінією неприятеля".

НА МОРИ:

ФРАНЦУСЬКИЙ ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ „СЮФРЕН" НА ДНІ МОРЯ. — 730 ЛЮДИЙ ПОТОНУЛО.

ПАРИЖ, 8. грудня. — **Французький воєнний корабель „Сюфрен" опустив дня 24. падолиста пристань і досі нема про нього жадної чутки. Міністерство маринарки уважає корабель за пропавший враз зі своєю залогою.**

Корабель „Сюфрен" числив 12.750 тон. Його залога виносила около 730 людий. Збудований в 1903 р. коштом 6 міліонів долярів. Зоруженє корабля складало ся з 4 12-цалевих гармат, 10 6.4-цалевих, 8 4-цалевих, 22 3-фунтових і з 4 приладів до викиданя торпед.

В АНҐЛІЇ:

ВОЄННИЙ КАБІНЕТ В АНҐЛІЇ.

ЛОНДОН, 10. грудня. — **Урядово оголошено утворенє нового, так званого воєнного кабінету, в склад котрого входить пять членів з Ллойдом Джорджом на чолі.**

В склад воєного кабінету входять: **Давид Ллойд Джордж,** президент кабінету, **Курзон, Гендерзон, Мілнер і Бонар Лов.**

—o—

У ФРАНЦІЇ УХВАЛЕНО ЗМІНИ В КАБІНЕТІ І НА НАЧАЛЬНИХ СТАНОВИЩАХ В АРМІЇ.

ПАРИЖ, 10. грудня. — Французька часопись „Пті Парізієн" оголосила отсї ухвали яко вислід цілотижневих тайних нарад парляменту:

1. Змінити теперішний кабінет на воєнний, який складав би ся з 5 або 6 членів, зі значно ширшою властию ніж має кобінет теперішний.

2. Перевести зміни на найвисших становищах в армії.

3. Заявити союзникам, що Франція не може довше поносити величезного воєнного тягару, але домагаєть ся розложеня його рівномірно на всіх союзників.

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:	ПЕРЕДПЛАТА:
In United States:	В Злучених Державах:
$2.50 per year	на рік $2.50
$1.25 per 6 months	на пів року $1.25
$1.00 per 4 months	на 4 місяці $1.00
In Jersey City and to foreign countries	В місті Jersey City і за границю:
$3.25 per year	на рік $3.25
$1.75 per 6 months	на пів року $1.75
$1.00 per 3 months	на 3 місяці $1.00
Single copy 3 cents.	Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить ся 5 центів.

Адреса: SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всї моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „Svoboda".

При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

За всї оголошеня поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописий не звертасть ся.

З біжучої хвилї.

Львівські ґазети подають тестамент поета Івана Франка, написаний 23. марта сего року. Др. Баран предложив тестамент до судового затвердженя. Своє движиме і недвижиме майно Франко порівнї записав двом синам — Тарасови і Петрови, і дочцї Аннї.

Всї рукописи, письма, бібліотеку і инше має ся передати „Львівському Науковому Товариству імени Т. Шевченка". Опікуном своїх дїтий Франко назначив свого старого приятеля К. Бандрівського і йому також відступив усї авторські права до своїх писань. Перед смертию покійний нераз висказував желанє, щоби в случаю продажі наслїдниками його дому не передавано його в приватні руки, тільки щоби його ужили на добродійне заведенє або на якусь просьвітну інституцію для Українців.

Тут треба зазначити, що бібліотека Івана Франка представляє дуже велику вартість.

Часопись „Берлїнер Таґеблят" доносить, що українські парляментарні посли в Австрії піддержують дальше протест проти дарованя автономії для Галичини. Проба австрійського премієра, Кербера, аби помирити Українців з Поляками, не принесла ніякого успіху. Українці рішучо не хочуть узнати автономії Галичини, уважаючи її погубною для своїх національних інтересів.

Др. Кость Левицький заявив ся проти автономії Галичини отсими словами:

Ми ніколи не згодимо ся на автономію Галичини, бо ми переконані, що така автономія підкопує основи монархії. Найблизшим льоґічним наслїдком заведеня автономії в Галичинї буде жаданє автономії зі сторони Чехів, Словаків і инших національностий. Правительство буде небавом змушене віддїлити західну Галичину від східної. Коротше сказати — пічнеть ся загальний роздор.

У часописи „Болетін оф ді Нейшенелітіс оф Рошія", яка виходить у столици Швайцарії, Бернї, читаємо в числї з 13. падолиста б. р.:

Петроґрадське Пресове Бюро телеґрафує:

„Шкільна Рада позволила на отворене української народної школи або в Києві або в Лубнах. У тій школї наука буде удїляти ся виключно в мові українській".

Ми нотуємо сю вістку, не привязуючи до неї великої ваги, бо се не змінить російської полїтики супроти українського питаня. Утворене української народної школи не змінить незаконних умов російських Українців, яких мова не є признана в публичних школах і в публичнім житю; яких преса зістала здавлена, а просьвітні товариства замкнені ще від початку війни. Що однак найцїкавійше в тій акції російського уряду, то його нове понятє щодо українського питаня. Бо ся акція збиває його дотеперішний погляд, після якого запевняло ся, що в Росії нема ні українського питаня, ні української мови, ні українського народу.

Рівночасне опублїковане повисшого доводу з австрійсько-німецьким манїфестом, проклямуючим независимість Польщі, як також австрійська обітниця поширеня автономії Галичини, будить підозрінє, що акція російського уряду є лише приманою для Українців у Галичинї.

„Ми маємо повну підставу вірити і сподївати ся, що сї способи є даремні. Українська полїтика російського уряду, яка чилить уже два столїтя, а також методи, уживані підчас першого і другого наїзду на Галичину, дають нам певність, що ся „[illegible]" не буде мати ніякого успіху.

СТАНОВИЩЕ АВСТРІЙСЬКИХ УКРАЇНЦІВ В СПРАВІ АВТОНОМІЇ ГАЛИЧИНИ.

Нюйорська німецька ґазета „Дайтшес Журналь" помістила статю д-ра Л. Ледерера, яка представляє становище австрійських Українців з огляду на проєктовану автономію Ґаличини. Статя є отсього змісту:

„Відень, 12. падолиста.

„В давнім столичнім містї Кракові, в тїнях богатого в спомини королївського замку на Вавелю, відбувають наради представники галицьких Поляків, яких скликав президент польського клюбу, бувший міністер фінансів, Білїнський. Яко один крок наперед по дорозї до нової великої будучности сьвяткують галицькі Поляки утворенє нового королївства і наданє поширеної автономії їх вузшій вітчинї. **Однак там на долинї, у Львові, бачать Поляки над собою нову хмару: гнів Українців.**

„Щоби зрозуміти значінє українського питаня в Галичинї, треба звернути увагу, що з 8 мілїонів населеня в Галичинї є 4,600.000 Поляків, 3,200.000 Українців; решту становлять Жиди в числї 870.000 і Німцї в числї 90.000. З пятьох частий, з яких історично складає ся Галичина, Поляки замешкують головно західну часть, а іменно велике князївство Краківське з князївством Освенцїмським і Заторським; Українці заселюють східну часть Галичини, утворену з Галичини і Льодомерії, давних Червоноруських князївств: Галицького і Володимирського. Але і тут народи не є рівномірно розділені. Коли в західній Галичинї серед 2½-мілїонового польського населеня мешкає лише 75.000 Українців, отже ся частина Галичини є чисто польська, то серед трох мілїонів Українців у східній Галичинї жиє два мілїони Поляків, які замешкують переважно міста, а передівсїм Львів, якого населенє складає ся з 85% Поляків, а лише з 10% Українців.

„Майже через 500 лїт, то є від часів, коли король Казимир Великий прилучив Червону Русь, аж до подїлу Польщі східна Галичина була польською провінцією. Українська шляхта й українська інтелїґенція перейшла в польський табор; лише серед українського духовенства заховала ся ненависть проти Поляків. Вправдї національний рух серед російських Українців удїлив ся після подїлу Польщі також галицьким Українцям, але аж тодї, коли давна австрійська штука пановання, яка полягала в тім, аби висувати одну націю проти другої, щоби в сей спосіб після давної пословиці „дїли і пануй" над всїми панувати, довела до того, що боротьба вибухла горіючою поломінию. Провідниками у сїй боротьбі були українські сьвященики. Вони втратили провід, коли серед українського народу витворила ся нова інтелїґенція і нова молодїж, одушевлена ідеями найбільшого українського поета Шевченка.

„Партія старорусинів почала від тої хвилї щораз більше тратити на значіню. Провід лежить в руках національно-демократичної партії. Вона осягнула те, що грецько-католицька церква є поставлена на рівнї з римсько-католицькою, що признано окремішність української нації; вона виборола для свого народу достаточне число народних шкіл, чисто українські середнї школи і українські катедри на львівськім унїверситетї; українські посли мають право промовляти в галицькім соймі по українськи, хоч урядовою мовою в Галичинї є мова польська. **Але їх домаганя йдуть дальше: вони домагають ся усуненя зі своїх земель польського елєменту і впровадженя там української управи.**

„**В проголошеню автономії для Галичини бачать Українці знищенє їх національних домагань і дуже велику небезпеку для їх економічної будучности. Про якесь порозумінє з Поляками, про якесь розширенє їх власної самостійности в границях автономної Галичини вони не хочуть навіть слухати. В сотворенню самостійної Галичини бачать вони відданє українського елємєнту під власть. Поляків.** Навіть сама поголоска про маюче появити ся відручне письмо цїсаря викликала зі сторони Українців протест проти наміреної автономії Галичини. Причини такого становища були предметом розмови, яку я мав в українськім клюбі з провідником австрійських Українців, д-ром Костем Левицьким. Підчас розмови др. Левицький представив становище австрійських Українців в отсей спосіб:

„**Вістка про розширенє автономії Галичини впала на нас як грім з ясного неба; для нас була вона ще тим більше несподіваною, бо ми не передчували нїчого такого, що могло би знищити наші надії. Противно, ми були зовсїм певні, що наші домаганя будуть вповнї узглядненї. Українська справа була підчас сеї війни предметом частих переговорів між ґрафом Штірком а мною. Ґраф Штірк був сеї гадки, що східна Галичина повинна бути віддїлена від західної. Права Поляків мали бути забезпечені у східно-галицьким соймі через наданє окремої автономії для міста Львова і через утворенє спеціяльної курії для польської шляхти, до якої належить велика земельна посїлість у східній Галичинї. В подібний спосіб висловив ся в тій справі ґраф Тіса перед делеґацією українських послів. Також із князем Альойзом Лїхтенштайном, заступником німецької християнської партії, провадив ґраф Штірк переговори, беручи тусаму підставу. Ще десять днїв перед смертию ґраф Штірк говорив в такім змислї, про що я повідомив українських послів. На се нове розвязанє справи Українцї нїколи не згодять ся. Ми хочемо позістати в австрійськім парляментї, ми бачимо в автономії Галичини найтяжшу небезпеку для держави. Хто посьміє, коли не тепер, то по закінченю війни, відказати Чехам, які числять більше ніж 6 мілїонів, автономії чеського королївства? Хто може виступити проти домагань Словінців в справі автономії для них? Колиж однак хочеть ся йти дорогою, на якій ми не шукаємо своєї будучности, тодї зовсїм природно треба дати всїм народам самостійність: тодї треба відлучити східну Галичину від західної і получити її з Буковиною".**

„Коли я звернув увагу, — говорить дальше др. Ледерер — що з огляду на тактику може недобре було би вже наперед викликувати настрій непримиреня, доки не почуєть ся проєктів зі сторони Поляків, др. Левицький заявив:

„**Ми за 600 лїт не могли порозуміти ся з Поляками, то сього не зможемо зробити й нинї. Згадаю тут лише одно: Хто дасть нам запоруку, що гроші, які Поляки одержать на відбудову Галичини, будуть також ужиті для української части? Хто зможе нам заручити, що вони додержать і инші обітниці? Нїхто. Проти Поляків стане разом цїлий український нарід".**

Повисше наведена статя, поминаючи деякі статистичні й історичні неточности, має для нас під сю пору велику вартість, бо вона характеризує ясно становище австрійських Українців супроти нової небезпеки, яка грозить Українцям зі сторони Поляків, коли би була переведена автономія Галичини. Заяву, яку зложив в сїй справі др. Кость Левицький, можна уважати заявою цїлого нашого загалу. І тому є обовязком також українського загалу тут в Америцї піднести голосний і рішучий протест проти нового насильства на нашім народї.

З відокремленєм Галичини лучить ся ще й друга небезпека, а іменно можливість влученя до Польського Королївства українських земель, здобутих від Росії. Від минувшого року, коли війска центральних держав перевели успішний наступ проти Росії і заняли всї польські і часть українських земель, надходили вісти про грозячу небезпеку зі сторони Поляків.

І якраз сї вісти були головною і безпосередною причиною скликаня Українського Сойму в Ню Йорку. І якраз сї вісти були причиною, що на Українськім Соймі ухвалено внести протест проти евентуального влучуваня українських земель до Польщі. Однак „Федерація Українців", покликана на те, щоби виконати ухвали Українського Сойму, проґайнувала цїлий рік, а сеї ухвали не виконала.

На засїданю Тимчасового Комітету „Української Ради", яке відбуло ся в середу (6. грудня), розбирано при укладаню програми дїяльности товариства між иншими також справу становища американських Українців в справі автономії Галичини і в справі утвореня Польського Королївства. Тимчасовий Комітет ухвалив, аби „Українська Рада", скоро лише увійде в житє (то є 25. грудня с. р.), внесла на руки австрійського і німецького правительства протести в повисше наведеній справі. В тій цїли „Українська Рада" вже в початках січня назначить день, в якім відбудуть ся рівночасно у всїх місцевостях в Америцї народні віча, на яких буде виголошений відповідний реферат, будуть приняті резолюції і буде підписаний протест. Реферат, резолюції і виготовлений до підпису протест, як також близші вказівки щодо уладженя віча розішле „Українська Рада" вже з кінцем сього місяця.

Володимир Короленко в обороні ґрафа А. Шептицького.

В ч. 246 „Русских Вѣдомостей", з 25. жовтня сього року, знаменитий російський письменник Володимир Короленко виступив з великою статею в обороні засланого в суздальський монастир митрополита ґрафа Андрія Шептицького.

Якихнебудь нових фактів в сїй справі Короленко не дає; він лише розбирає самий факт і доказує, що він був безправним, бо засилати в монастир з наказу Синода митрополита Шептицького, котрий не підлягає Синодови, власти не мали права.

Далї Короленко оповідає, що в останних часах Синод оправдує ся із зроблених йому закидів про безправство його розпорядженя і каже, що митрополита Шептицького він не засилав, а лише „згодив ся" на те, щоб його засилали в монастир.

В сїм місци Короленко ставить ся дуже остро.

„Синод згодив ся", — каже він — добре! Коли „згодив ся", то значить, що його хтось просив! Так хто-ж просив? — питає Короленко і додає: можна думати, що не сам же ґраф Шептицький просив, аби його заперли в монастир".

На самім початку своєї статї автор подає звістку ще й доси невідому, і каже, що оголосити її скорше було „завчасно", — се значить, що тодї цензура не позволяла. Від Короленка довідуємо ся, що по першій окупації Галичини в урядових кругах панувало дві течії щодо управи завойованим краєм. Перша течія — течія воєнних властий стояла за тим, аби дати всїм народам завойованого краю повну національну і релїґійну свободу. Друга... про другу — пише Короленко — досить сказати, що вона була представлена епископом Євлоґієм...

На жаль — пише Короленко — верх взяла течія друга.

На мій погляд, то найважнїйше тут не в змістї сеї статї, занадто цїкавої, а в тім, що написав її Короленко. Се богато значить. Володимир Ґалактіонович Короленко є знаменитий російський письменник і горожанин.

В російській лїтературі Вол. Короленко займає перше місце після небіжчика ґрафа Л. Толстоя, але він славний не лише яко письменник. Велику славу здобув собі Короленко яко горожанин, що піднимав свій могутний голос кождого разу, як в краю робили ся якінебудь надужитя.

Чи розстрілює карна експедиція віце-ґубернатора Філонова селян на Полтавщинї, чи кидає уряд обвинувачення Жидам, яко цїлій нації, що вони є зрадники, чи лагодить у згодї з чорносотенцями мерзку справу Жида Бейліса, в котрій закидають цїлій жидівській нації нїби вона вживає для маци християнської крови, — Вол. Короленко стає в обороні покривджених і його протести кождого разу били як обухом і глибоко западали в душу. За сю свою вдачу, говорити отверто найстрашнїйші річи, за його велику чесність у праці і поглядах, за його неустанну роботу в обороні покривджених, йому і назвиско дали — „Совість Росії".

Яко „Совість Росії", яко знаменитий письменник Вол. Короленко є тепер одним з найпопулярнїйших людий Росії, одним з найвизначнїйших її синів і тому його протест в справі митрополита А. Шептицького має особливе значінє.

Володимир Короленко народив ся в Житомирі (столицї Волинї), де його батько служив урядником від акцизи. Батько його був Українцем, — мати Полька. Уже Вол. Короленко був учеником ґімназії, коли його батько перебрав ся на житє до Нижнього Новгорода над Волгою.

В молодих лїтах Вол. Короленко дістав ся на Сибір, будучи туди засланий адмінїстраційно, і в його знаменитих творах є досить річий з сибірського житя.

Нинї Вол. Короленкови є 61 років. Він жиє постійно в Полтаві.

Гр. Семешко.

ВОЄННЕ ПОЛОЖЕНЄ ВОЮЮЧИХ ДЕРЖАВ.

—o—

Війна ще не покінчила ся, однак се не шкодить деяким воєнним критикам виявляти свої погляди на дальший хід і значінє війни. Доси були ріжні погляди і ріжні пророцтва, які відносили ся до будучности сьвіта, а головно сьвіта европейського. Деякі воєнні критики на основі більших або менших боїв витягали консеквенції, що аліянтам удасть ся побити центральні держави і тим способом виграна буде по сторонї аліянтів.

Тимчасом найновійші воєнні події кажуть нам повисше твердженє уважати за неймовірне. Центральні держави ще не програли війни; покищо центральні держави війну виграли.

Кілька тижнів тому один найлїпший воєнний критик між невтральними вірив, що війна перемінить ся в обезсилену гру, а ся гра буде продовжати ся аж до остаточного кінця.

Побідна кампанія в Румунії змінила сї погляди. Ґенїй Гінденбурґа тріюмфує. Той старий чоловік, який є тепер найславнїйшим стратеґіком, в кількох тижнях змінив весь вигляд війни.

Замісць союзників побиті аліянти.

Побідна окупація Румунії дала центральним державам незвичайні богатства: поживу, мінерали і величезні копальні нафти. Окупація Румунії дала центральним державам 25.000 квадрагових миль (американських) найурожайнїйшої землї в Европі. Анґлїйська бльокада німецьких берегів оказала ся безкорисною для аліянтів і вона в дїйсности непотрібна. Центральні держави є всилї виживити своє населенє і свою армію.

З упадком Румунії ліве крило російської армії, обезсиленої місячними безкорисними битвами, буде сильно загрожене зі сторони армій Фалькенгайна і Макензена.

Дунай і зелїзничі дороги до Чорного моря опинили ся в руках центральних армій. Ще хвилька і німецькі підводні лодки будуть увивати ся по Чорнім мори, а союзні війска готовлять ся тимчасом до походу на Одесу. Чи се потягне тиждень, місяць, чи ще один рік, воно не зміняє сути річи. Центральні держави здецидовані звести рішаючу битву в околицях Одеси. Рівночасно Макензен приготовляєть ся до наступу на війска аліянтів у Греції.

Перевівши сї операції як слїд, центральні держави будуть контролювати територію від Риґи до Одеси і від Дунаю до Адрійського моря, а тодї армії аліянтів будуть за слабі до якоїнебудь офензиви.

Росія є не лише побита, але крім того перемінила ся в на-пів голодуючу державу і знаходить ся на дорозї активної революції. Правительство банкротує, а бюрократична система перемінила ся в хаос.

Одиноким виходом для аліянтів є підняти сильну офензиву у Франції, розбити німецьку армію і тим способом увійти до Німеччини. До такої офензиви Анґлїя приготовляла ся протягом двох лїт, однак по 4-місячній пробі ся офензива скінчила ся невдачею. У тій офензиві Франція і Анґлїя стратили округло один мілїон жовнїрів, зужили велике число амуниції і стратили сотки гармат.

Колиж конець-кінцем аліянтам не вдасть ся проломити німецьку лїнію в найкоротшім часї, то нема надії, аби опісля вони побили центральні держави.

Зі сторони Німців Франції грозить поважна небезпека. На случай, коли би офензива проти Росії скінчила ся погромом російських війск, тодї Німеччина цїлою силою вдарить на Францію і приневолить її до заключеня мира.

Я ПІЙДУ У СТЕП ШИРОКИЙ.

Я пійду у степ широкий,
Там, де вітрець повіває,
Там, де сївши на могилї,
Пташка пісоньку співає.

Там, де сонце вільно сходить,
Де днїпрові береги,
Там, де Ненька в горю тоне,
Де гуляють вороги.

Я козаків позбираю
З двох днїпрових берегів
І до бою їх загрію,
Щоб побити ворогів.

Я понесу вільні співи
По широкім нашім полї,
Там, де сонце ясно сходить,
Де сїє зоря волї...

Анна Костишин.

Трой, Н. Й., 27. падолиста 1916.

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ" І ПРИЄДНУЙТЕ ЇЙ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ!

КАСОВИЙ ЗВІТ

КОМІТЕТУ ЗЛУЧЕНИХ ТОВАРИСТВ В ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

I.

З концерту в честь І. Франка, відбувшого ся дня 22. жовтня с. р., було:

ПРИХІД:

За білети при касі	$ 82.00
Окремо за білети зложили:	
Антін Онисик	6.25
Володимир Костецький	4.50
Михайло Климко	3.75
о. А. Улицький	3.40
В. Дмитрук	2.50
Ст. Десека	1.25
В. Павкевич	1.25
Марія Сай	1.25
Анна Ревка	1.25
Н. Журавецький	1.00
За оголошеня на програмі	32.00
Разом	$160.40

РОЗХІД:

За театральну галю	25.00
Служі на гали	3.50
Соліст п. Мих. Зазуляк	25.00
Піяніст	15.00
За костюми народні	36.00
За цьвіти	10.00
Печатка	.75
Достава портрету І. Франка	.25
За оголошеня в „Америці"	3.36
За переписуваня нот концертових	37.50
Разом	$156.36

ЧИСТИЙ ДОХІД З КОНЦЕРТУ ОСТАВ $4.04.

II.

З „Українського Дня", відбувшого ся дня 4. падолиста с. р., було:

ПРИХІД:

1. Жертви зложені наперед:

Відділ 3-тий „Провидіня"	$ 37.50
Тов. „Українська Січ"	26.50
Тов. „Клюб Поступовий"	25.00
Бр. св. І. Хрестителя	18.00
Сестр. Пр. Діви Марії	12.50
Бр. св. Стефана	10.00
Юлія Гевко	10.00
Тов. „Гайдамаки"	5.25
Тов. „Народний Дім"	5.00
Анна Дмитрів	4.00
Сестр. св. Ольги	3.00
Володимира Лішнавська	1.12
Гр. Землянський	1.00
Танька Кшачковська	1.00
Олекса Кухар	1.00
В. Бабяк	1.00
В. Огорілка	1.00
Дрібними датками	2.68
Разом	$165.55

2. На вічу зложили:

о. А. Улицький	$ 10.00
Павло Паньків (за відзнаки)	2.70
Марія Радонь	2.00
Іван Білобрам	2.00
Т. Швает	2.00
Ів. Грицик	1.00
Шимко Гамкало	1.00
Гр. Швець	1.00
І. Васьків	1.00
Франко Бавриццак	1.00
Матвій Чорний	1.00
І. Микитишин	1.00
К. Кирчів	1.00
М. Угорчак	1.00
Петро Кузимка	1.00
Гр. Кухарський	1.00
Дм. Чесник	1.00
Семен Ядловський	1.00
Ст. Милянович	1.00
Андрій Савка	1.00
Осип Стеткевич	1.00
Теодозій Пацала	1.00
І. Самуїл	1.00
О. Мадай	1.00
П. Костик	1.00
І. Корчинський	1.00
В. Хвалик	1.00
Гр. Венґер	1.00
В. Гіль	1.00
Мих. Щерба	1.00
П. Лазорко	1.00
І. Шелецький	1.00
І. Пилевич	1.00
Филип Гута	1.00
Теод. Василина	1.00
В. Заяць	1.00
І. Кулик	1.00
Мих. Романовський	1.00
В. Дмитрук	1.00
Олекса Дмитрів	1.00
Юрко Гук	1.00
В. Костецький	1.00
С. Мелянчик	1.00
М. Ословський	1.00
П. Чопик	1.00
Д. Черевко	1.00
Марія Чолач	1.00
Мих. Гречин	1.00
А. Бурдига	1.00
Николай Кулик	1.00
Гр. Когут	1.00
І. Швбунька	1.00
І. Зінич	1.00
Еміль Хомінський	1.00
К. Піддубчишин	1.00
Гр. Процик	1.00
Дм. Малецький	1.00
Сенько Венґер	1.00
Дрібними датками	58.46
Разом	$130.16

3. Зібрали до пушок по місті:

Антоніна Мандрик	$ 39.68
Емілія Маковська	26.50
Юстина Пацала	23.55
Анна Довгопола	22.79
Петрина Павлик	19.83
Ольга Кирчів	18.51
Петронеля Шевчинська	16.61
Кароліна Шевчинська	15.46
Югаска Павлик	15.00
Марія Кирчів	14.19
Анна Бабяк	14.02
Параскевія Назар	13.20
Пелагія Кухар	12.12
Марія Онисик	12.03
Марія Когут	11.57
Катер. Мазурчик	11.41
Анна Докля	10.59
Марія Суха	9.53
Михалина Тесаровська	9.49
Марія Медвідь	9.40
Анна Сиболло	9.40
Марія Павчак	9.19
Стефанія Войтович	8.64
Марія Макар	8.26
Анна Кирчів	8.05
Марія Лениц	8.05
Корнеля Онисик	7.89
Катер. Іванюк	7.88
Олена Чомко	7.55
Емілія Чомко	6.55
Юлія Шевчик	6.01
Зофія Пігура	5.95
Михайло Сидор (молод.)	5.70
Мелянія Кухра	5.69
Ева Врубель	5.69
Марія Німець	5.41
Олена Приймак	5.37
Анна Мадай	5.35
Матрона і Сидор Ференц	5.35
Марія Челач	5.26
Кароліна Равлінко	5.05
Анна Пупчик	4.12
Анна Фусяк	4.12
Настя Кудлак	4.06
Віра Стеткевич	3.94
Олена Кирчів	3.71
Анна Мацек	3.60
Катер. Суха	3.19
Зеновія Войтович	3.02
Катерина Бобко	2.41
Зофія Круць	2.27
Максим Келичава	2.19
Анна Туринчак	2.15
Анна Хвалик	2.03
Надія Стеткевич	1.96
Анеля Цибей	1.90
Текля Галайко	1.83
Мелянія Юськів	1.79
Анна Медвідь	1.78
Анна Хвалик (молод.)	1.77
Юлія Мазур	1.44
Петро Павчак	1.34
Анна Микитишин	1.28
Ольга Савка	1.24
Марія Гебуза	1.03
З пушок жертвами понизше доляра	20.24
Разом	$546.28

ЗАГАЛЬНИЙ ПРИХІД $841.99.

РОЗХІД:

За галю на віче	35.00
Сторожеви галі	1.00
600 значків (теґс)	11.00
За друковане написи на значках	5.80
1.000 відзнак	20.00
135 стяжок з написями для колекторок	30.00
Почтові марки	11.23
Напись до походу	6.00
Декорація галі, трамвай і дрібні видатки	30.00
За реферат на вічу	10.00
Друкарня (за 10 тисяч примірників короткої історії України по англійськи, 3.500 відзнак і карток, 1.200 програм на 24 сторін, 3.000 відозв в справі „Українського Дня" і инші друки) разом	96.00
Дві музики на похід	80.00
400 пушок	10.00
Разом	$346.03

ЗІСТАВЛЕНЄ:

Прихід з „Укр. Дня"	$841.99
Розхід з „Укр. Дня"	346.03
Чистий дохід	$495.96
З концерту остало	4.04
Всього разом на старий край прийшло	**$500.00**

Всю ту суму передано Тимчасовому Комітетови Української Ради в Америці, до рук тимчасового касієра п. С. Ядловського, який перешле всі гроші на місце призначеня.

Складаючи сей звіт, Комітет Злучених Товариств в Джерзи Сіти складає при тій нагоді щиро-сердечну подяку всім тим, котрі причинили ся в якийнебудь спосіб до уладженя і виконаня як концерту так і „Українського Дня", і всім жертводавцям. В першій мірі належить ся велике признанє і подяка всім місцевим Товариствам, Братствам і Сестрицтвам, котрі зложили від себе жертви і взяли громадну участь як в концерті так і в поході підчас „Українського Дня". З вдячностию комітет підносить заслуги Українського Хору в Джерзи Сіти, його дірігента п. Мих. Климка, Вп. п. Юлії Кореньої і п. Мих. Зазуляка. Спеціяльно висказуємо похвалу і подяку нашому славному скрипакови п. Павлови Келичаві і маленькій, а много обіцюючій піяністці, Вірі Стеткевич. Честь всім славним українським громадянам в Джерзи Сіти, що зрозуміли і сповнили красно свій обовязок народний перед своїми і чужинцями, тай причинили ся своїм трудом і жертвами до облекшеня незавидної долі нещасних жертв війни — наших братів і сестер за морем.

ЗА КОМІТЕТ:

о. Ал. Улицький, предс., Антін Онисик, секретар, Стефан Милянович, касієр.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Посьвячене прапора в Майнерсвіл, Па.

В четвер (30. падолиста) в Майнерсвіл, Па., відбуло ся торжествене посьвячене прапора братства св. о. Николая, від. 78 Українського Народного Союза. Участь у посьвяченю взяло богато щирих Українців, яким отсе складаєть ся щиру подяку. Щира подяка належить ся о. Урбановичови з Майнерсвіл і о. Хомякови з Шенандоа, Па., за їх труд, який вони положили при посьвяченю прапора. — В. Ґонтарчук, секретар відділу.

Друга українська школа в Джерзи Сіти.

Заходами джерзисітського пароха, о. А. Улицького, отворено недавно другу українську школу в Джерзи Сіти, Н. Дж., на т. зв. „горах міста" (Маріон Секшен). Школа гарно розвиваєть ся, бо ходить до неї вже досить значне число дітий. Видно, що потреба української школи в тій дільници міста давно вже відчувала ся. Маємо надію, що наші Українці, які там мешкають, допоможуть о. А. Улицькому, аби ся школа була взірцева і аби з неї могли виходити сьвідомі поколіня. Новоотворену школу провадить сам о. Улицький і дякоучитель п. Мих. Климко.

На хрестинах у п. А. Миляновича п. Сидор Хитрон зібрав на українську школу в Джерзи Сіти 4 доляри. Гроші доручено о. Улицькому. — М.

Шваґер шваґрови відкусив ухо.

З Дітройт, Міш., доносять:

Ілько Олексюк і Йосиф Олійник, оба шваґри і оба мешкають під одним числом дому, у вівторок (28. падолиста) повечерявши, пішли до сальону забавити ся. Бавили ся довший час, а коли оба вернули домів, то зараз почали між собою сварку, а відтак і бійку. Йосиф Олійник упав на підлогу, а його противник, Ілько Олексюк, причепив ся до нього і відкусив йому ліве ухо. Олексюка забрано до суду, а Олійника до шпиталю. Полісман завинув ухо в папір і віддав до суду. Незадовго між обома шваґрами відбудеть ся судова розправа. От до чого доводить алькоголь. — Б.

Знайдено убитого Українця.

Недалеко оселі Ду Пант, коло Вілксбери, Па., найдено в рові при зелізничім шляху трупа 32-літного Якова Вашка. Голова була побита, як рівнож на горішній части тіла находились численні знаки покаліченя. Робітники найшли трупа при вході до каналу, яким спливає вода з мочарів. При убитім найдено пару черевиків і дрібні забавки, які він покупував для своїх дітий. На папери, в якім були завинені річи, видніль сліди крови, а з сього поліція заключає, що Вашка убили робітники з причини непорозуміня.

Президент Вілсон задумує скликати мирову конференцію до Гаґи.

З Вашінґтону доносять, що президент Вілсон в порозуміню з конґресом Злучених Держав задумує скликати до Ґаґи (столиця Голяндії) мирову конференцію. Сю пропозицію Вілсона попирають також женщини — члени мирової партії.

В справі мирової конференції між невтральними державами видно маленьке непорозуміне. Голяндія, Швеція, Норвеґія, Данія, Еспанія і Швайцарія задумали скликати таку конференцію до Стокгольму (столиця Швеції) і віднесли ся з просьбою до Злучених Держав, аби вони вислали на ті наради свого відпоручника. Злучені Держави однак відкинули сю пропозицію. Найновійші вісти з Вашінґтону доносять, що Злучені Держави задумали на свою руку скликати мирову конференцію до Ґаґи. Але таке непорозуміне може вдасть ся з часом усунути.

Ню Йоркови і околици грозить новий кравецький страйк.

В середу (13. с. м.) в Ню Йорку має вийти на страйк 60.000 кравецьких робітників. Таку заяву оголосив Сідней Гілман, президент товариства „Амалґамейтед Клотінґ Воркерс". У спілці з нюйорськими робітниками мають вийти на страйк також робітники в Нюарку і Ріджвуд, Н. Дж.

Міські власти задумали продавати поживу.

Венямин Бос, майор міста Івансвіл, Інд., заключив угоду з великими купцями в справі закупна бараболь і инших споживних продуктів. Замовлені продукти купці мають відіслати до Івансвіл, де міський уряд буде їх продавати мешканцям. Тим способом майор Бос стараєть ся привернути у місті попередну ціну поживи.

Видавці часописий орґанізують ся.

Видавці 35-ох дневників в околици Пітсбурґа скликали збори, на котрих нараджували ся над справою дорожні паперу і ріжних друкарських матеріялів. На тих зборах основано товариство „Поблішерс Асошіейшен оф Вестерн Пенсилвенія".

Пес згинув, але виратував своїх ґаздів.

В ночи зі середи на четвер (7. і 8. с. м.) в одній домі у Філядельфії, Па., вибух огонь. Всі спали здоровим сном, лиш одинокий пес стеріг дому. Коли пес побачив полумінь, почав вити під домом. Колиж побачив, що його вите не має ніякого успіху, тоді скочив до середини горючого дому і під дверми своїх ґаздів почав скавуліти. Тим способом уратував їх від неминучої смерти та засе сам погиб у полумени.

НОВИНКИ.

Німецький король для Румунії.

Лондонська часопись „Дейли Телеґраф" помістила телеґраму з Ґалацу (Румунія), з котрій говорить ся, що князь Вільгельм з Гогенцоллернів буде правдоподібно проклямований королем Румунії на місце теперішного короля Фердинанда. Князь Вільгельм находить ся тепер в Крайовій, де оголосив проклямацію до румунського населеня, що він є правним претендентом румунського престола.

Зїзд трох монархів в Букарешті.

З Амстердаму (Голяндія) доносять, що німецький цісар Вільгельм II., австрійський цісар Карло I. і болгарський король Фердинанд мають зїхати ся до Букарешту на спільну нараду. Подібна нарада між німецьким цісарем і болгарським королем відбула ся в Нішу, другій столици Сербії, коли вже ціла Сербія була в руках центральних держав.

Цивільна армія в Німеччині.

Німецький парлямент приняв внесене консервативних послів, аби в Німеччині завести цивільну армію. Новий закон ухвалено великою більшостию голосів.

Конференція невтральних.

Незабаром у Стокгольмі (столиця Швеції) має відбути ся конференція невтральних держав, у якій будуть брати участь Голяндія, Еспанія, Швеція, Норвеґія, Данія і Швайцарія. Злучені Держави відказали ся від участи в тій конференції. Учасники конференції мають спільно радити над способом збереженя прав невтральности перед евентуальним нападом зі сторони воюючих держав.

Новий президент Швайцарії.

З Берна (Швайцарія) доносять, що новим президентом Швайцарії вибрано дотеперішного її віцепрезидента, Едмунда Шультайза.

Кілько Норвеґія стратила кораблїв.

Від початку війни до кінця падолиста 1916 року Норвеґія стратила 242 кораблїв, які потоплено на мори. В тім числі є 182 пароходи. Затоплені кораблї мали 281.628 тон містоти і були заасекуровані на 38,715.000 долярів.

В Ірляндії ще не утихло.

В неділю (10. с. м.) около 200 членів ірляндської орґанізації „Сін Фейн" переходили улицями міста Корк і підносили оклики: „В гору охотники! Проч з рекрутацією!"

Траґедія в селянській родині.

В селі Суха Олена, новохоперського уїзду, воронежської ґубернії (Росія), в родині селянина Бондарева розіґрала ся дуже сумна траґедія. Бондарев і його жінка все хорували. Син-підросток був горбатий. Здоровою в родині була лише одна дочка, 16-літна Дарія. Одного дня Бондарев відіслав дочку до сусідів на ніч, а синови Андрієви заявив, що йому вже надоїло „тяжке житє".

„Я хочу — сказав він синови — зарізати тебе, маму і себе. До праці ми неспосібні і жити нам нічим. Дарія здорова, її візьмуть собі добрі люди, а нам нема пощо жити і мучити ся".

В присутности сина Бондарев зарізав жінку, а відтак підійшов з ножем до сина Андрія. Хлопчина однак вирвав ся з рук батька і вискочив через вікно. Коли у хату прийшли сільські власти, то застали два трупи: старого Бондарева і його жінки.

Ся подія скоїла ся з початком падолиста б. р.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За оголошеня поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразово поміщене, а за дальші поміщеня по 1 цнт. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень женитьби не приймаєсь.

В сій рубриці поміщуйте слідуючі оголошеня: Коли хочете віднайти своїх свояків, краянів або товаришів. —Коли шукаєте занятя.—Коли бажаєте, щоб хтось донїс Вам, де іде добре робота.—Коли потребуєте аґентів до поширеня Вашого бизнесу.—Коли потребуєте робітників до праці в бучерні, ґросерні, готели або на фарму.—Коли шукаєте спільників до бизнесу.—Коли шукаєте дяко-учителів і учителів музики.—Коли маєте хату або фарму на продаж.—Коли маєте хату або фарму до винайму.—Коли маєте на продаж якісь річи.—Коли пошукуєте людий на мешкане з харчом.—Коли продаєте свій бизнес або хочете купити чи обмінїтись з ним.—Коли хочете подати свою адресу або бизнес до публичного відома.

Пошукую в важній справі **ТИМКА ГАРМАТІЯ** з Гериовець, пов. Зборів. Перебував перед двома роками в Бостон, Масс. Хто би о нїм знав, або він сам нехай зголосить ся на адресу: Hryh Kawtutsky, 432½ Wilkinson St., Syracuse, N. Y. 49-51

Пошукую своєї сестри **КСЕНЇ СТЕПАНКІВ** з Новосілок, пов. Камінка Струмилова. Мала перебувати в Ню Йорку. Хто би о нїй знав, або вона сама нехай подасть адресу до: Nicholas Stepankiw, 1445 Western Ave., N. S. Pitsburgh, Pa. 49

Пошукую мешканя з харчем при українській родині або кімнати з осібним входом. Голоситись листовно до: J. Dembitsky, 55 Ave. B, c/o Lederer's Bank, New York, N. Y. 49

ГАВРИЛО МЕРЕНА з Російського полону пошукує своїх братів **ЗАХАРІЯ** і **ДАМЯНА**, котрі нехай зголосять ся по його адресу до: American Ukrainian Exchange, 520 E. 6th St., New York, N. Y. 49

Хочу знати, де перебуває тепер мій товариш **МИКОЛА ДОРОШ** з Велдїжа, пов. Долина. Маю до него важну справу. Хто би знав теперішну його адресу, нехай мене повідомить. Stephen Szutka, 513 State St., Perth Amboy, N. J. 49-51

Пошукую свого мужа **СЕНЬКА САЛАШ** з Йонґстави, Огайо, який чотири місяці тому як опустив мене і до сего часу не знаю, де ся знаходить. Він походить з Конюшок, пов. Руденський. Моя адреса є: Kaska Salasz, 399 1st Ave., Carnegie, Pa. 47-49

Пошукую **ОЛЕКСУ ҐАЙВУ, МИКОЛУ ВОВЧУК** і **ІВАНА ГУНЧУКА** з Підгаєцького повіту. Перебували в Мінеаполіс, Мінн. Моя адреса є: Peter Czerewka, 4523 Gaul St., Bridesburg, Philadelphia, Pa. 48-49

ДАРОМ вишлемо кождому найкрасші куплети для молодїжи, так дївчат як і хлопців. Пришліть за 3 цнт. почтових стемпсів. Bol. Starkowsky, 1721 Ellen St., Chicago, Ill. 46-51

Хто би знав де перебуває тепер мій брат **МИХАЙЛО ЮЩИК** з Дудинців, пов. Сянік, зволить повідомити мене на адресу: Peter Yuszczyk, Box 2, Carteret, N. J. 47-49

ПРОДАМ 52-АКРОВУ ФАРМУ. 100 штук дерева овочевих, нові будинки, хата на 7 кімнат, студня, 2 коні, 2 корові, 100 курий, сіно, овес, кукуруза. Земля чорна, добра під управу цибулї, салери і инші продукта. За ціною голоситись до властителя: John Smith, Box 101, Whippany, N. J. 46-13

НА ПРОДАЖ 10-АКРОВА ФАРМА за дуже низьку ціну. Голоситись до властителя (без посередництва аґентів) на адресу: John Batih, 31 Sharp St., Milville, N. J. 43-46-49

ФОНОҐРАФ з многими гарними рекордами, який коштував $40.00 продасть сейчас за $15.00. Все в найліпшім станї. Адреса: 334 E. 5th St., New York, N. Y. 28-55

ЛЮДИ — приходїть по роботу в фабриках, фармах, ресторанах, готелях, зелізницях, цеґольнях, дорогах, стайнях і т. и. Приведїть своїх приятелїв. — COMMERCIAL AGENCY, 38 Montgomery St., JERSEY CITY, N. J

ДИПЛЬОМОВАНА УЧИТЕЛЬКА З КРАЮ

і слухачка нюйорського університету учить англійського язика та приготовляє до іспитів до одержаня американських горожанських паперів. Підготовляє також до шкіл промислових: технїчних, механїчних і торговельних. Інформації устні або писемні уділює: 07—
M. SCHWARTZ, 168 E. 89th St., New York, N. Y., Tel. Lenox 6096

РЕКОРДОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за місяць падолист 1916 р.

УВАГА,

котру кождий місцевий Урядник і член Українського Народного Союза повинен пильно прочитати і до неї стисло застосувати ся.

Члени, оголошені в рекордовім звіті за місяць падолист 1916 р. як суспендовані або виключені за неплачене місячних вкладок чи з инших причин згідно зі статутом організації, коли хотять і на далі бути членами У. Н. Союза, мусять зголосити ся в протягу сего місяця (грудня) до своїх відділів і вписати ся наново, заплативши всі свої вкладки і залеглости до місцевої каси на руки відділових урядників. Як сего не зроблять до кінця грудня 1916, то в січню 1917 мусять виповнити нові аплікації (просьби о принятє), коли хотять бути членами У. Н. Союза, подібно, як кождий новий кандидат. Ті знов члени, котрі в місяцю грудню 1916 р. взяли переступні листи, а єще досі не зголосили ся до якогось иншого правно істнуючого відділу У. Н. Союза, мають се зробити в місяцю грудню 1916 р., бо на другий місяць, т. є. в січню 1917 р. вичеркне ся їх з членів організації, а тоді вони можуть бути приняті до У. Н. Союза тілько на підставі нових аплікацій (просьб о принятє).

НОВОПРИСТУПИВШІ ВІДДІЛИ.

Товариство „Подільська Січ" в Йонкерс, Н. Й.
В. 8. Федьків Михайло, Іващишин Іван, Калин Пос., Попович Семен, Фанок Йосиф, Марчук Онуфрей, Порціна Онуфер, Салій Яків, Скробач Григорій, Сокирка Іван, Телька Андрій, Турек Антін, Чолій Николай, Джус Юрко, Попадюк Николай, Попадюк Дмитро, Сербай Фількo, Турчин Николай.

Товариство ім. Івана Франка в Філядельфія, Па.
В. 83. Дубіцький Антін, Дубіцька Марія, Гапа Андрій, Мицик Марія, Мицик Андрій, Вівчар Николай, Вишиваний Андрій, Ладнюк Дмитро, Марич Іван.

Товариство ім. Тараса Шевченка в Савтпорт, Конн.
В. 84. Дудко Петро, Гоголь Анастазія, Ванат Михайло, Ванат Марія Юрка, Ванат Юрко, Щурко Іван, Швець Стефан, Яросевич Юрко, Гоголь Петро, Гоголь Юрко, Гайда Николай.

Братство св. Михаїла в Етна, Па.
В. 89. Павлюк Олена, Тимус Григорій, Шкроптак Стефан, Павлюк Василь, Кочманюк Ірина, Ковалюк Мирон, Корнійчук Прокофій, Цікало Василь, Двуліт Теодор, Боднар Рузя, Боднар Теодор, Кочманюк Кирило, Ромасік Григорій.

Товариство ім. Івана Франка в Портленд, Оре.
В. 92. Богачик Семен, Ферлей Михайло, Топорович Константин, Кічак Френк, Кічак Лука, Пелех Гаврііл, Свобода Михайло.

Товариство ім. Івана Франка в Сентрал Фолс, Р. Ай.
В. 93. Пиранюк Максим, Походжай Іван, Суховерський Михайло, Семик Филип, Тильчак Стефан, Збір Григорій Олекси, Збір Григорій Томка, Збір Іван Олекси, Бабій Константин, Бабій Дмитро, Панків Олекса, Тітик Петро, Тітик Стефан, Походжай Петро.

Товариство „Січові Стрільці" в Рочестер, Н. Й.
В. 97. Вишинський Йосиф, Матвіїшин Андрій, Мацьків Михайло, Косців Йосиф, Косців Михайло, Косців Іван, Кохан Остап, Кружинський Іван, Борись Андрій, Бойко Іван, Зарицький Йосиф, Вульчин Василь, Пригода Василь, Кухарський Михайло, Герула Тома.

Товариство „Любов" в Толлестон, Інд.
В. 100. Андрусяк Марія, Габла Зуза, Кукула Єва, Лавровська Марія, Цебак Антонина, Клиса Юстина, Заготинець Марія.

НОВОПРИСТУПИВШІ ЧЛЕНИ.

В. 5. Олійник Василь, Климишин Марина, Бреславська Катерина, Івасів Явдоха, Лилак Анна, Ткачук Григорій, Фітяк Анна, Ядівович Матій, Лішак Орина, Матвфайло Николай, Шевчук Явдоха, Шевчук Таціянна, Відливаний Дмитро.
В. 7. Кот Теодор.
В. 14. Овдюк Ілія.
В. 15. Довган Павло.
В. 16. Кашинський Михайло.
В. 17. Возняк Іван, Горак Юрко, Яворський Іван, Камінський Николай, Терлецький Николай, Терлецький Михайло, Роган Стефан.
В. 18. Ющак Ефімія, Гапій Михайло.
В. 21. Грицик Михайло, Лабай Роман, Савка Іван, Сивик Іван, Яримкевич Іван, Харидчак Іван.
В. 23. Вовчук Василь, Мокрицький Михайло, Євчук Анна, Менько Дмитро, Гульовський Василь.
В. 28. Чарний Іван, Грушевський Іван, Кугутнік Василь, Поліщук Іван.
В. 33. Гнатусько Ольга.
В. 34. Пішко Стефан, Клус Стефан.
В. 35. Прухніцька Марія, Пеленська Юлія, Губич Гр.
В. 37. Генега Варвара.
В. 42. Конистянський Теодор, Скула Никола.
В. 44. Мельник Іван, Заприлюк Петро, Тарас Ник.
В. 45. Горбовий Михайло, Горбова Марія, Мяць Михайло, Дубас Анна, Стриковська Анна.
В. 46. Борняк Николай, Клодницький Володимир, Павелко Антін.
В. 47. Карасик Марія, Лучка Михайло.
В. 49. Сенів Стефан, Білецький Гнат, Яськевич Фил.
В. 50. Греськів Йосиф.
В. 56. Грушкевич Стефан, Шалева Іван.
В. 58. Дудч Николай, Киселиця Стефан, Захарко Іван, Міханік Теодор.
В. 59. Рисей Григорій, Варій Николай, Тимчук Анна.
В. 61. Пилипчак Стефан, Миканік Павло, Пакош Николай, Гуцало Василь.
В. 65. Андрійців Михайло, Сокира Михайло, Ткач Йосиф, Багрій Василь, Лабунський Сильвестер, Андрійців Андрій, Каша Стефан.
В. 66. Кукла Михайло.
В. 70. Бекаш Константин, Панчишин Теодор.
В. 72. Мендон Іван, Ткач Іван.
В. 73. Пахомський Стефан.
В. 74. Леськів Дмитро, Гунька Онуфрей, Галька Теодор, Стойкевич Григорій.
В. 75. Боднар Михайло, Романець Яків, Яцишин Семен, Михайлюк Стефан, Гураль Василь.
В. 76. Осадчук Василь, Хомик Никифор.
В. 77. Яремцьо Евстахій, Маличівська Марія Олешко.
В. 78. Котляр Теодор, Рабіцький Михайло, Бончак Іван, Бончак Андрій, Якубовський Франко, Мидзук Юрко, Стерник Іван.
В. 85. Тріш Николай.
В. 99. Іващишин Ілія, Петрінець Николай.
В. 102. Сахар Павлина, Стадник Анна, Павлусь Йосиф, Михайло Іван.
В. 104. Лішечко Стефан, Ворона Николай, Корчинський Стефан, Яснишин Стефан.
В. 112. Яцишин Антонина.
В. 128. Вовчак Фрозина, Зазуля Єва.
В. 132. Нестор Іван.
В. 133. Залипка Николай.
В. 146. Радзіх Андрій, Гриньків Александра, Віхар Катерина.
В. 147. Бончак Петро, Бубенко Михайло, Семанишин Павло, Озаранець Володимир.
В. 149. Голинський Антін Михайла, Волошин Василь.
В. 151. Коромець Марія.
В. 155. Біленький Іван.
В. 162. Маличишин Николай, Пилипко Николай, Пилипко Василь, Віценцик Николай.
В. 165. Гнатусько Іван.
В. 168. Моспан Андрій, Бурмило Дмитро, Баралецька Анна.
В. 170. Рос Максим, Хома Іван, Хома Марія, Домітришин Дмитро.
В. 179. Ярема Петро, Паращак Мих., Мусяла Марія.
В. 180. Якимович Юліян.
В. 181. Швець Іван, Шевчук Стефан, Лапчинський Стефан, Пришляк Петро, Гончарик Ілія, Сулима Дмитро, Шевчук Григорій, Совецький Йосиф.
В. 205. Урам Теодор.
В. 211. Кулинич Микита.
В. 213. Бирич Марія.
В. 215. Козачек Людвик.
В. 218. Гільвак Іван, Ярош Антін, Кашевка Петро, Карцаш Іван, Осьцинівський Стефан, Процяк Іван, Сорока Михайло, Сокіл Йосиф Стефана, Санагурський Михайло, Стахура Йос., Сокіл Петро, Клус Іван, Вілюш Ів.
В. 220. Моцяк Дмитро, Столярчук Григорій, Ковальчук Олекса, Столярчук Николай, Ковалик Михайло.
В. 221. Яцко Михайло, Солодчик Петро, Огнистий Василь, Ласота Йосиф.
В. 223. Дюк Павло, Кич Дмитро, Качмарський Петро, Левко Василь, Присташ Іван, Варга Марія, Варга Тимко, Ваник Михайло, Кузів Іван.
В. 234. Горбатий Петро.
В. 235. Куртаник Олекса.
В. 237. Слівак Павло.
В. 239. Цавлап Панько.
В. 241. Ковалевський Андрій.
В. 243. Долгун Олекса, Борщ Петро, Подзісний Іван.
В. 245. Рогола Петро, Канюка Семен, Ревага Петро.
В. 247. Мацей Іван, Кучапський Михайло.
В. 254. Капустинський Іван, Рибляшин Іван.
В. 258. Гарасимюк Василь, Стельмах Дмитро.
В. 259. Філіц Марія, Кучерепа Василь, Мочиловський Стефан, Олешко Григорій.
В. 270. Чорний Мартин.
В. 273. Драбек Марія, Пиндус Маланка.
В. 277. Матиль Сенько.
В. 282. Лесюк Іван.
В. 288. Данчук Василь.
В. 292. Мацюк Дмитро.
В. 293. Жук Григорій.
В. 295. Возняк Стефан, Кульчицький Ілія Васькович, Мусит Ілія, Дашинич Дмитро Кул., Новосельський Михайло, Сивик Олекса.
В. 296. Кобаса Фільоп.
В. 300. Костек Катерина, Конців Дмитро, Гоpжальський Василь, Возьний Теодор, Марчак Іван.
В. 305. Пушій Григорій, Кемпа Михайло.
В. 308. Семанич Олекса, Красюк Василь.
В. 315. Климко Юлія, Демкович Анна, Пацала Юстина.
В. 316. Рутило Сенько, Рудий Терефон.
В. 318. Барицька Параска.
В. 321. Садівський Павло, Сенківський Петро.
В. 338. Цеплий Василь, Саган Іван, Тарас Теодор, Пішко Теодор.
В. 339. Кіт Ілія.
В. 342. Скоцинець Марія, Максимович Марія, Крупа Анна, Гінда Анна, Вадяк Гелена.
В. 347. Гевчук Текля, Гевчук Николай.
В. 349. Гепі Марія.
В. 355. Кочан Андрій, Бородайко Мартин, Солоничний Дмитро.
В. 360. Помірко Андрій.
В. 363. Ковальчук Іван Курек, Самаранда Михайло, Іванців Анастазія.
В. 370. Ковальський Григорій, Краєвський Станислав, Бурбан Теодор, Бурбан Сілія Срібна, Краєвська Марія, Мекуш Николай, Мартюк Теод., Гричанник Петро.
В. 384. Чепіль Денис, Манчик Петро, Шевчук Теодор, Лазорко Дмитро, Куземко Михайло.
В. 391. Жидяк Петро.

ЧЛЕНИ НАНОВО ПРИНЯТІ.

В. 1. Полиняк Григорій, Жук Григорій, Кліщ Фильо, Товт Іван, Котаньчик Павло.
В. 4. Сенько Стефан.
В. 5. Олійник Петро.
В. 29. Адамчак Павло.
В. 44. Глющак Федько, Гонтарик Василь.
В. 49. Гужда Орест.
В. 52. Ярош Дмитро.
В. 54. Гойлаш Фтома.
В. 62. Панько Михайло.
В. 76. Гадамус Максим.
В. 91. Шпук Іван.
В. 102. Кобиляк Теодор.
В. 117. Салабай Роман.
В. 138. Федик Василь.
В. 146. Горішний Стефан.
В. 160. Лаврик Катерина, Самборський Михайло.
В. 173. Ганко Марія.
В. 217. Нищук Ілія молод.
В. 229. Духняк Михайло.
В. 240. Поплавська Катерина.
В. 244. Бендза Гнат.
В. 247. Босак Василь.
В. 248. Перец Михайло.
В. 250. Романяк Ілія.
В. 258. Петрикевич Франко.
В. 273. Кіцак Максим.
В. 290. Войтович Анна.
В. 301. Сенчук Іван.
В. 316. Бодак Іван, Андрейчук Михайло.
В. 321. Лопусевич Михайло.
В. 324. Свирбивус Зофія, Свирбивус Андрій, Лівіцький Іван.
В. 330. Афінович Катерина, Афінович Николай, Мудик Григорій.
В. 338. Фалібота Іван.
В. 350. Кієк Йосиф, Вільгошевич Антін, Калиневич Дмитро.
В. 368. Медвідь Стефан.
В. 393. Остаф Семен.
В. 401. Бончук Йосиф.

ЧЛЕНИ ПРИНЯТІ З ПЕРЕСТУПНИМИ (КАРТАМИ) ЛИСТАМИ.

В. 10. Тимкевич Филип.
В. 15. Бернадин Йосиф.
В. 16. Кашинський Андрій.
В. 23. Михальчук Николай.
В. 45. Кучма Петро.
В. 52. Журавель Іван.
В. 57. Апостол Петро, Малігловка Теодор.
В. 62. Никифорук Стефан.
В. 68. Белзеський Петро.
В. 75. Поливка Яків.
В. 90. Чудийович Василь.
В. 100. Менціпський Теодозій.
В. 102. Поташ Стефан.
В. 133. Білоус Андрій.
В. 142. Баранецький Андрій.
В. 147. Галевич Михайло.
В. 155. Трач Іван.
В. 168. Нагрибецький Антін.
В. 170. Кузів Іван.
В. 175. Бандуряк Теодор.
В. 179. Савіцький Стефан.
В. 223. Івахів Василь.
В. 237. Якимчук Василь.
В. 251. Гаврилюк Алексій, Галещук Семко.
В. 270. Кіх Михайло.
В. 293. Павчак Юліян.
В. 316. Бунда Михайло.
В. 384. Солочук Матій.

ЧЛЕНИ СУСПЕНДОВАНІ АБО ВИКЛЮЧЕНІ ЗА НЕ ПЛАЧЕНЄ МІСЯЧНИХ ВКЛАДОК.

В. 1. Тиханський Никита, Туханський Андрій, Кундрий Іван, Матицяк Павло.
В. 7. Кішель Антін, Захаріяш Мойсей.
В. 12. Лусік Маріянна, Хома Марко, Гончар Онуф.
В. 15. Стельмах Михайло, Овчарик Мартин, Влох Гр.
В. 16. Вантух Андрій, Гиляшин Дм., Пітух Павло.
В. 21. Пуфкий Николай.
В. 27. Уніловський Стефан.
В. 31. Кузик Максим.
В. 35. Дармороз Теодор.
В. 37. Матоліна Марія.
В. 47. Малиновський Михайло.
В. 48. Кузьмінський Іван, Шипула Іван.
В. 49. Пучко Атаназій, Бойко Юрко, Романишин Дмитро, Лютий Николай, Баран Павло.
В. 55. Заходжий Ілія, Вагнер Михайло.
В. 57. Пащковський Роман.
В. 59. Парфа Іван.
В. 64. Мороз Теодор, Ющишин Анна.
В. 66. Колодій Іван, Шот С. Павло.
В. 67. Гульовський Юрко.
В. 80. Киричний Теодор.
В. 81. Шуба Михайло.
В. 109. Маліцький Стефан.
В. 124. Бурий Лука, Крохмальний Василь.
В. 128. Савчин Таціянна, Савчин Михайло.
В. 146. Хомнюк Василь, Процків Михайло.
В. 160. Сташків Анастазія.
В. 170. Пухальський Михайло.
В. 175. Федоренько Матвій.
В. 183. Вавоняк Анна, Рущин Анна.
В. 192. Чорнобай Паранька.
В. 214. Козир Іван, Сністович Николай.
В. 217. Чорний Михайло, Мазурик Іван, Британ Григорій, Багрій Данило, Андрійців Яким, Стрілець Іван.
В. 220. Дмитрів Володимир.
В. 221. Коптюх Іван, Беряк Михайло.
В. 237. Кметь Василь.
В. 239. Йордан Іван.
В. 244. Ланковський Іван.
В. 248. Поперечний Стефан.
В. 255. Страка Кароль, Несторович Леон.
В. 270. Сенюк Стефан, Булик Григорій.
В. 273. Райтаровський Сафат.
В. 276. Котула Федор.
В. 277. Гриньков Василь.
В. 290. Гусак Текля.
В. 292. Мікулінський Олекса, Приймак Василь.
В. 301. Тучинський Йосиф.
В. 308. Медвецький Павло.
В. 316. Цюпило Сень, Тимчук Левко, Пернак Петро, Макогон Павло, Войціховський Іван, Лівуш Антін, Федик Петро, Гривнак Михайло.
В. 318. Гаргай Фрозина.
В. 320. Куривчак Володимир.
В. 342. Галулько Василь, Стрілецький Михайло.
В. 350. Ямрога Войтіх, Любомирович Николай, Гула Павло, Терляк Ілія, Стахов Григорій, Стахів Катерина, Букавовський Іван, Хома Петро.
В. 354. Ярош Іван, Кухарський Андрій.
В. 360. Кравчишин Антін.
В. 363. Пархуць Роман.
В. 388. Білінський Михайло.
В. 396. Драпайко Андрій.
В. 400. Бутрий Николай.

ЧЛЕНИ ВЗЯВШІ ПЕРЕСТУПНІ (КАРТИ) ЛИСТИ.

В. 13. Апостол Петро, Малігловка Теодор.
В. 19. Калинчук Федор.
В. 28. Мельник Іван.
В. 54. Савка Петро.
В. 67. Никифорук Стефан.
В. 73. Чудийович Василь.
В. 76. Нагрибецький Антін.
В. 106. Галаса Стефан.
В. 109. Пребильський Андрій.
В. 133. Кожух Василь.
В. 155. Кузів Іван.
В. 170. Трач Іван.
В. 203. Павчак Юліян.
В. 206. Журавель Іван.
В. 210. Кашинський Андрій.
В. 213. Івахів Василь.
В. 218. Кіх Михайло.
В. 248. Якимчук Василь.
В. 250. Романяк Ілія.
В. 256. Тимчишин Григорій.
В. 296. Динько Драч Анна, Динько Іван II.
В. 305. Томкович Франко.
В. 360. Собків Гринь, Демчина Микола, Демчина Юлія, Липа Василь.
В. 367. Мельник Василь.

ЧЛЕНИ ПОМЕРШІ.

В. 301. Зінчук Марко.

ЗІСТАВЛЕНЄ.

В місяцю жовтни 1916 р. було членів в Українськім Народнім Союзі	8.692
В місяцю падолисті 1916 р. принято нових членів до Українського Народного Союза	380
В місяцю падолисті 1916 р. принято наново в члени Українського Народного Союза	50
В місяцю падолисті 1916 р. принято з других відділів з переступними картами до Українського Народного Союза	30
В місяцю падолисті 1916 р. перейшло з инших кляс посмертного	8
Разом	9.160
В місяцю падолисті 1916 р. суспендовано за неплаченє місячних вкладок чи инших причин	101
В місяцю падолисті 1916 р. виключено за неплаченє місячного чи иншин причин	5
В місяцю падолисті 1916 р. взяло переступні карти	29
В місяцю падолисті 1916 р. перейшло до инших кляс посмертного	8
В місяцю падолисті 1916 р. помер	1
Разом	144
З кінцем падолиста 1916 р. Український Народний Союз числив членів після ріжних кляс посмертного	9.016
З кінцем падолиста 1916 р. Український Народний Союз числив дітий членів У. Н. Союза	1.628
Разом	10.644

ПІСЛЯ КЛЯС І СУМИ ОБЕЗПЕЧЕНЯ:

Кляса А $250	350
Кляса АА $500	3.862
Кляса В $750	109
Кляса С $1000	4.667
Кляса ВВ $1500	27
Кляса СС $2000	1
Дітий членів У. Н. Союза	1.628
Разом	10.644

Д. Капітула, гол. предс. У. Н. С.,
М. Угорчак, гол. рек. секр. У. Н. С.

РУХ В ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Сестрицтво св. Ольги, від. 315, повідомляє всі свої місцеві і позамісцеві члениці, що місячний мітінґ відбудеть ся в пятницю, дня 15. грудня, о 8-мій годині вечер, в гали „Народного Дому," під ч. 72 Моріс Ст. Щоб не бракло ані одної члениці, бо є дуже важні справи до полагодженя. Всі довгуючі члениці мають вирівнати свої належитости, бо в противнім случаю будуть суспендовані. Сьвятим обовязком кождої члениці є, щоби постарати ся і привести на сей мітінґ хоч одну нову членицю. Памятайте, Сестри, і на те, що вже час пізнати самих себе, бо не знаємо, що буде з нами завтра. Каліцтва, смерть і всякі нещастя можуть кождому заглянути в очи. Тільки одно маємо щастє, а то У. Н. Союз, котрий кождого в нещастю заратує, а в разі смерти виплачує цілу суму після кляси члена. Приймаємо нові члениці до Сестрицтва без вступного, а до У. Н. Союза за половину вступного. В нашім Сестрицтві місячна вкладка виносить тілько 25 цнт. Неявивша ся члениця заплатить кару 25 цнт., а урядник 50 цнт. — Е. Угорчак, предс.; Т. Гаврилів, кас.; В. Костецький, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76, подає до відома своїм членам, що місячний мітінґ відбудеть ся 16. грудня б. р., о годині 7-мій вечером. На тім мітінґу будуть полагоджувати ся важні справи і роздасть ся членам календар У. Н. Союза на 1917 рік. Будемо приймати нових членів через два місяці (грудень і січень) за половину вступного до У. Н. Союза. Хто приступить в грудни або в січни до У. Н. Союза, той дістане також календар даром. Кождий член повинен явити ся на тім мітінґу і привести з собою як найбільше нових членів. Котрий член не явить ся, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — П. Романишин, предс.; Л. Лапчак, кас.; І. Іванців, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Народна Поміч", від. 14, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся дня 16. грудня б. р., о годині 8-мій вечером в гали під ч. 414 Іст 5 Ст. На сей мітінґ обовязаний кождий член прибути, а хто має нових кандидатів, нехай припровадять їх на сей мітінґ. — Н. Дзюма, секр.

НОРТГЕМПТОН, ПА. Сестр. св. Ольги, від. 318, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня, о годині другій пополудни, в гали шкільній. Кожда сестриця повинна явити ся на сім мітінґу і вирівнати свої належитости, бо инакше буде виключена зі Сестрицтва. Кожда члениця повинна привести бодай одну нову членицю. Старі урядники здадуть річне справозданє, а відтак буде вибір нового уряду. Котра члениця не появить ся на сей мітінґ, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. Завідомляю також, що нових членів буде приймати ся до Сестрицтва без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Отже користайте з нагоди! — Катерина Яремко, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. Мир. Січинського, від. 146, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ, на котрім урядники мають здати справозданє з цілого року і на котрім має вибрати ся новий уряд, відбудеть ся в Українськім Народнім Домі, 84 Грейлінг Ст., в неділю, 17. с. м., о 1-шій годині пополудни. На сей мітінґ обовязком кождого члена прибути і вирівнати всі свої залеглости, бо инакше член буде суспендований. Будеть ся приймати нових членів до Товариства і до У. Н. Союза. Дітий приймаєть ся до У. Н. Союза від трох років житя, за місячну вкладку 25 цнт. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Д. Доскоч, предс.; О. Гриньків, кас.; С. Гривнак, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. О. Николая, від. 175, подає до відома своїм членам, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу, дня 16. грудня, о годині 6.30 вечер, в гали п. М. Пахолка при Кліпперт евеню. Неявивший ся член, коли не повідомить завчасу секретаря про причину своєї неприсутности на тім мітінґу, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Д. Макара, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня в гали церковній. Обовязком кождого члена явити ся на тім мітінґу, а котрий не явить ся, заплатить кару після ухвали Братства. — М. Броницький, предс.; І. Онофрей, кас.; І. Гаргаля, секр.

ДЕСЛОДЖ, МО. Бр. св. О. Николая, від 225, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся 17. грудня с. р. в церковній гали. Буде вибір нового уряду і инші важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить невідклично гривну 50 цнт., а урядник $1.00. Будеть ся приймати нових членів, мущини, женщини і діти. — І. Якимів, предс.; І. Коваль, кас.; Н. Кузан, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Тов. „Запорожська Січ," від. 355, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня, о 1-шій год. пополудни. Ухвалено на попереднім мітінґу, що кождий член має явити ся на означений час в гали П. Мечника під карою 50 цнт., а урядник $1.00. На тім мітінґу буде справозданє старого комітету і буде вибір нових урядників. Тож прошу всіх членів зійти ся хоч раз в рік, аби було з кого вибрати урядників. Будеть ся приймати нових членів, тож відзиваю ся до Вас, Українці з Ст. Джозеф, і прошу: Прийдіть і запишіть ся в члени У. Н. Союза, а не пожалуєте того, бо в тім У. Н. Союзі можете знайти поміч за кількадесять центів у Вашій прикрій годині. Той У. Н. Союз втер сльози неодній вдові і неодним сиротам по смерти їх батька. Він вже нераз дав поміч неодному членови в його нещаснім положеню. Ану, вже не чекайте довше, дорогі Братя! Всі прийдіть і запишіть ся! Нехай не буде між нами ані одного сьвідомого Українця, котрий не був би членом У. Н. Союза! Не давайтесь ошукувати чужим асекураціям, котрі ділько видирають Вам гроші з кишені. Тож прошу Вас, не очікуйте довше і ще нині прийдіть і запишіть ся до тої нашої найдорожшої організації. Покажім, що ми, хоч жиємо далеко на американській Україні, вміємо цінити своє. Всі як один стараймо ся о розвій У. Н. Союза. Гаразд! — В. Гах, секр.

ІСТ ШІКАГО, ІНД. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 68, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня с. р. На сей мітінґ, який розпічнеть ся о годині 2.30, має явити ся кождий член під карою 50 цнт., а урядник $1.00, бо будуть важні справи до полагодженя. — І. Стрихар, предс.; В. Саніта, секр.

РОСФОРД, О. Бр. св. Михаїла, від. 235, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня, о годині 1.30 пополудни, в гали церковній. Кождий член має явити ся, бо буде вибір нового уряду. Котрий член не прийде на мітінґ, заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Г. Кушнір, предс.; Н. Цуп, секр.

КОЛРІДЖ, О. Бр. св. О. Николая, від. 224, повідомляє всіх своїх членів, що в неділю, 17. грудня, о годині 1-шій пополудни, відбудеть ся в домі Михайла Поливки на Бед Валей річний мітінґ, на котрім буде вибирати ся новий уряд і будуть важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 25 цнт. кари. — Й. Крупка, предс.; Й. Поливка, секр.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 17. грудня с. р., в гали П. Решетара при 30-тій улиці, о 2-гій годині пополудни. Неявивший ся член заплатить кару. — Д. Зазуля, предс.; М. Сірецький, секр.; Н. Гедзин, кас.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрея, від. 128, буде мати річний мітінґ дня 17. грудня с. р., в домі під ч. 2391 Каролайн Аве. На той мітінґ обовязані явити ся всі місцеві і позамісцеві члени, бо в противнім разі заплатять кару наложену статутом. — О. Зазуля, предс.; Г. Коваль, кас.; М. Галянка, секр.

АКРОН, О. Бр. Сошествія св. Духа, від. 295, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня с. р., в гали церковній. Є важні справи до полагодженя. Неявивший ся член на другу годину заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари, котра не буде дарована. Буде вибір нового уряду. На тім мітінґу будеть ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — Й. Борсук, предс.; Р. Гайовий, секр.

БОРНСАЙД, ШІКАГО, ІЛЛ. Бр св. Петра і Павла, від. 165, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, дня 17. грудня, точно о 2-гій годині пополудни, в гали церковній при Чонсей Аве. Кождий член має явити ся на означений час, бо буде преставлений стан каси з цілого року і вибір нового уряду. На тім мітінґу будеть ся приймати нових членів до Братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Кождий довгуючий член має вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі буде виключений з Братства і з У. Н. Союза. Неявивший ся член підлягає карі 50 цнт., а урядник $1.00. — М. Дороцький, предс.; А. Демкович, кас.; С. Коцоловський, секр.

ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ".

БОГДАН ЛЕПКИЙ.

ПОЧИНОК.

(Дальше).

На згадку загати він став, підвів голову і глянув високо аж на дах якоїсь височезної камениці. Мало не впав. Голова закрутила ся. Мусів пристанути і відпочати.

— Ви чого так дивите ся? — запитав панок Починка — що міркуєте?

— Нічого, от так собі.

— А прецінь що?

— Та нічо. Дивлю ся та не може мені в голові поміститити ся, як вони тут загату ставлють.

Панок засьміяв ся сердечно.

— Бодай би вас! Та де тут хто видів загату. Тут і так тепло.

— І так тепло, кажете — відповів засоромлений Починок і пійшли до дому, де на вікнах за величезними шибами стояли гроші.

— Тут їх роблять певно — погадав собі, але питати панка не хотів лиш подивив ся на нього і чекав, чи сам він не скаже, бо панок нераз поясняв йому всяку всячину.

— Дивно вам, що тільки гроший? — запитав панок.

— Таже дивно.

— Ми тут пійдемо. Канцелярія.

— Ка-анцелярія, — повторив Починок з дивом і трівогою.

— Пійдемо і тут нам видатуть письмо до бурґу.

— Може йдіть ви самі?

— Е ні пійдемо разом. Я за вас все буду казати, але і вам треба бути конечно.

— Га, як треба, то треба.

Панок справді говорив все, а Починок стояв покірно біля дверий. Панок казав дати на письмо 14 срібних. Починок розвинув тремтючими руками шматину зза пазухи і дав. Панок за тоє дістав якийсь папір, на котрім була всяка всячина повписувана і показав його Починкови. Починок подивив ся і зітхнув. Панок сховав папір і вийшов. Починок пійшов за ним. Він аж тряс ся зі страху і з дива. Так. У нього є письмо до бурґу. Значить, він буде там і розповість всю кривду. Всьо розповість по правді. Якась горячка обхопила його. Мало не плакав зі зворушеня... За хвилю він там буде...

— Ходіть скорше — наглив панок.

— Куди? Просто тамки?

— Таже таки. Ходіть же!

Починкови серце молотом било... За хвилю він там буде...

— То тут — сказав панок, впроваджуючи його на подвірє першої лучшої камениці.

Тут? Ой падоньку мій!

— Не падькайте. Виймайте гроші.

— Та які гроші?

— Такі, що треба. Треба за вступ заплатити. Правда, що всюди платите: і в ксьондза і в нотаріюша і в ґадуката, а тут хотілибисьте так за даремно.

— А як на дорогу не стане?

— Байка дорога, вам звернуть кошти. Давайте тут!

Старий розвязав платок зубами. Панок глянув — гроший було мало.

— Та з тим ви до Відня їхали, га? — закричав злісно. — Не встид вам було?

— Не мав більше, паноньку. Зіправди, що не мав. Як тоє, то позичте. Віддам з процентом. Як лиш виграю, то віддам.

— А кількож ви там маєте?

Починок рахував.

— Десять без двох і без штирох новеньких.

— То значить сім срібних і 96 нових, так?

— Так, так. Сім цілих, девять шусток і знов шість нових.

— Давайте-ж тут тих сім. Решту я сам додам. І зачекайте!

— Ах падоньку милосерний! Бодайже вам Пан Біг додав на щастю та на здоровлю та на діточках ваших, що ви мене поратували, що ви мені пропасти не дали, бодайже вам... і старий хотів панка цілувати в руку. Але панок вирвав руку і сказав гордо:

— Не треба, зачекайте!

Починок ждав, ждав так пільно, як лишень галицький хлоп уміє ждати. Тото дожиданє перейшло в кров нашого хлопа. Цілими годинами він жде при дверях суду, годинами вистоює в передпокою адвоката, на коритарах староства і в сінях ради повітової. До штайрамту принесе гроші за податок і жде. До склепу прийде купувати соли або нафти і жде. Працює гірко, жиє як худоба, тягне покірно ярмо і жде. Чого?

Підпер Починок мур як кариятида і ждав. Минали його пани і пані, дітвора і слуги, зглядали ся на нього, сьміялись, шептали між собою, а він нічо, лиш ждав.

Що його обходили тії шепти і сьміхи. За хвилю дістане письмо і ввійде до бурґу, тоді сьмій ся, цілий сьвіте — Починок пан.

В тій камениці повідчинювали вікна і дивили ся на хлопа, що стояв як нежива істота. Показували на нього пальцями, дивили ся через скла, а він ждав.

— Злісні діти кидали на нього кістками зі сливок, кульками з паперу, але він собі з того нічого не робив, лиш ждав.

— Якась пустійка-служниця виляла на нього горнятко води і сховала ся скоренько за вікно. Він лише оглянув ся, повільно стріпав з себе воду і ждав. Вкінци підійшов до нього якийсь німчиско, чорний, ґодований, з ключами в руках і щось заговорив з криком. Але Починок кромі „га?" і „що?" не знав йому нічого більше відповісти. Німчиско, видимо, гнівав ся. Бурмотів, вимахував руками, а відтак щось показував на браму. Починок не розумів. Німчиско почав кричати на ціле подвірє, а відтак взяв Починка за плечі і випровадив на улицю. Починок оглянув ся, хотів щось говорити, але вже було запізно. Перед ним улиця велика і оживлена дуже. Безнастанно їздять повози і вештають ся люди. Гамір такий, що аж в ухах лящить. Він притулив ся до муру і почав дальше ждати. Був певний того, що панок, його опікун, за хвилю надійде, принесе папір і пійдуть оба до бурґу, а тоді конець біди.

Але панок не приходив. Вже Починка ноги зболіли, вже сонце сховало ся за високі будівлї і лиш дахи та вежі горіли в його вечірнім проміню, а на улицю від камениць падали тіни чорні та немов на ніч клали ся на холодні плити, а панка все таки не було.

Починка вхопив страх. Що він тут сам пічне, посеред тих мурів незнаних, людий не своїх, в ніч темну? А тут довкола нього люди поставали і дивлять ся як на якого дивогляда. Зразу один ішов улицею і підсвистував, побачив його і пристанув. Подивив ся, відійшов крок, знов став і знов подивив ся. Починок хоті йому порадити, щоби дивив ся чортови в зуби — але дав спокій. За тим одним прийшов другий. Поставали оба, дивлять ся, говорять, показуючи на нього.

— Ігі, не виділи християнина — думає починок — бодай би їм заплющило, поганим.

До тих двох прилучило ся ще два і ще два, а там такого народу поставало, що страх; улицю цілу замкнули.

Один поперед другого пхаєть ся, щоби близше; пальцями торкають Починка за одежу.

Починкови стає соромно і маркотно. Що то на публїку його виставили, оглядають як малпу в клітці? Але ради нема, бити ся з ними не буде.

Просити годі, бо не розуміють, йти нема що, бо ануж панок з паперами надійде; не застане його і все пропало. Починок рішив ся ждати.

А тут тимчасом народу такого наставало як процесія. І пани і пані і кухарки і хлопці уличники. Тільки в них діла, що вештати ся по місті і шукати за новинами. Раді, що найшли поживу.

При помочи кулаків та штурханців продирають ся крізь товпу та стають коло самого Починка.

Оглядають його зі всїх сторін, а відтак гейже кепкувати. Починок їх не розумів, бо лихе би там розуміло їх бесіду нехрещенну, але відай щось дуже сьмішне видумують, бо за кождим словом ціла товпа аж реве від сьміху. Бідний Починок не розуміє, з чого тут сьміятись. Хиба з його нещастя. Хиба з того, що панок забрав гроші і не вертає. Він і не сподіваєть ся, що його бідна одежа, його чоботи великі, мащені дехтем, його волосє сиве та патлате, його лице вистрашене, безрадне, що все то є предметом жартів, сьміхів та плиткяих, правдиво німецьких дотепів.

Дотепи ті дійшли до своєї висоти в хвилї, коли якийсь уличник, з кусником „смочка" в роті, з капелюхом на бакер, підійшов до нещасливого хлопа і пальцем заїхав йому майже під сам ніс, добуваючи при тім зі свого горла такий звук, якого звичайно уживаємо до дражненя собаки.

Товпа заревіла з радости. Починок подав ся в зад перед пальцем і заслонив лице капелюхом.

— А джи-и-и! — шипів уличник, заохочений одобренєм товпи.

Але в тій хвилї знов стало ся чудо.

Якийсь молодий чоловік продер ся крізь товпу, глянув на Починка, на тих, що довкола нього стояли, а потім як не зачне їх ганьбити, то всі аж голови до долу поспускали.

Починок не розумів, але так йому здавало ся, що він їх ганьбить за тоє, що замісць поратувати старця, відпровадити його на поліцію, знущали ся над ним не знати за що. Тоді десь і поліцаї взялись і нуж розпитувати, що тут такого. Але молодий чоловік взяв Починка під свою опіку.

— Звідки ви? — запитав ся, та Починок не хотів говорити, бо бояв ся знов якого підступу.

— Щож ви не розумієте мене? — питав ся у друге. — Хочете, щоби вас дальше штуркали, то не говоріть.

(Дальше буде).